

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Kari Hyvösen toiminta K.A. Rasmussen Oy:n tilikausien 2019–2022 tilintarkastuksissa

Tilintarkastuslautakunnan päätös 19.8.2025

Päätöksen diaarinumero: PRH/2733/10000/2024

Asian vireilletulo

Patentti- ja rekisterihallituksen tilintarkastusvalvonta on vastaanottanut 20.12.2024 ilmoituksen koskien Kari Hyvösen toimintaa K.A. Rasmussen Oy:n tilintarkastajana. Ilmoituksessa on esitetty useita moitteita Hyvösen tekemistä tilintarkastustoimenpiteistä liittyen tilinpäätösten tarkastamiseen. Ilmoitukseen oli liitetty kaksi laajaa raporttia, joissa on käsitelty K.A. Rasmussen Oy:n tilinpäätöksissä havaittuja epäiltyjä virheitä muun muassa vaihto-omaisuuden arvostamisen osalta.

Tilintarkastusvalvonnan selvityspyynnot

Tilintarkastusvalvonta on lähettänyt 15.5.2025 päivätyn selvityspyynnön Kari Hyvöselle, jossa häntä pyydettiin tilintarkastuslain (1141/2015, "TTL") 7 luvun 2 §:n ja 8 luvun 1 §:n nojalla antamaan asiassa kirjallinen selvitys. Selvityksessä Hyvösen tuli esittää näkemyksensä ilmoituksessa esille nostetuista asioista ja tuoda esille kaikki sellaiset seikat, jotka ovat olennaisia arvioitaessa sitä, onko Hyvösen toiminta ollut tilintarkastuslain ja hyvän tilintarkastustavan mukaista tilikausien 2019–2022 tilintarkastuksissa. Selvityksessä tuli erityisesti tuoda esille, mitä tilintarkastustoimenpiteitä Hyvönen oli tehnyt vaihto-omaisuuden tarkastamisessa, mitä tilintarkastusevidenssiä hän oli hankkinut sen arvostuksen osalta sekä mitkä olivat olleet hänen johtopäätöksensä hankitun tilintarkastusevidenssin perusteella. PRH:n tilintarkastusvalvonta rajasi tutkinnan tilikausiin 2019–2022 TTL 7 luvun 3 §:n 3 momentin perusteella.

Lisäksi Hyvöstä pyydettiin kertomaan, mitä tilintarkastustoimenpiteitä hän on tehnyt ja miten hän on raportoinut kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tarkastuksista?

Hyvöstä pyydettiin myös toimittamaan PRH:n tilintarkastusvalvonnalle kopiot hänen tilintarkastusdokumentaatiostaan K.A. Rasmussen Oy:n tilikausien 2019–2022 tilintarkastuksissa (työpaperit).

Tilintarkastajan selvitys

Kari Hyvönen on toimittanut tilintarkastusvalvonnalle 5.6.2025 päivätyn selvityksen. Selvityksessään Hyvönen tuo esille muun muassa seuraavaa.

Yhtiön hallitus on vastuussa yhtiön johdon ja talouden järjestämisestä ja valvonnasta. Yhtiön hallituksen jäsenet ovat laiminlyöneet velvollisuutensa ja toimineet huolimattomasti. Yhtiön hallituksen, emoyhtiön johdon sekä emoyhtiön tilintarkastajien rooli tässä asiassa on vähintäänkin kysymyksiä herättävä.

Hyvönen ei ole mielestään yhtiön tilintarkastajana toiminut huolimattomasti, vaan yhtiön varaston inventaariossa olevat poikkeamat verrattuna yhtiön vahvistettuihin tilinpäätöksiin johtuvat yhtiön toimitusjohtajan tahallista ja tarkoituksellista toimista, joita toimia hän on tapahtuma-aikaan peitellyt ja sittemmin ne myöntänyt kuten todisteista ilmenee. Toimitusjohtaja on lisäksi allekirjoittanut joka vuosi vahvistuskirjeen tilintarkastajalle.

Hyvösellä ei ole selvityksensä mukaan ollut tilintarkastuksia suorittaessaan tietoa johdon väärinkäytöksestä eikä myöskään tietoa siitä, että yhtiön hallitus ja konsernijohto eivät olleet varmistaneet kirjanpidon ja allekirjoittamiensa tilinpäätösten oikeellisuutta. Näin ollen hän ei ole voinut näistä asioista antamissaan tilintarkastuskertomuksissa mitään raportoida.

Vaihto-omaisuuden tilinpäätöshetken määrät eivät poikenneet niiden todellisista määristä, vaan kaikki varastoihin liittyvät manipulaatiot on yhtiön toimitusjohtaja tehnyt myöhemmin raportteihin, jotka hän on esittänyt tilintarkastajalle, yhtiön taloushallinnolle ja mahdollisesti myös yhtiön hallitukselle. Näin ollen tilintarkastajan fyysisen varaston inventaaritarkastuksien suorittamisella marras-joulukuussa ennen varsinaista tilinpäätöspäivää ei ollut vaikutusta tilinpäätöksissä mahdollisesti esiintyviin virheisiin.

Konsernin emoyhtiön henkilökunta ja Suomen yhtiö täsmäyttivät kuukausittain Suomen yhtiön jalometallivaraston ja keskinäisen metallivelan tilanteen sekä maksoivat sen edellyttämät suoritukset. Nyt on ilmennyt, että todellisuudessa emoyhtiön henkilökunta ei koskaan varmentanut jalometallivarantojen todellista määrää.

K.A. Rasmussen Oy:n tilinpäätökset 2021 ja 2022 on laadittu uudelleen ja ne on tilintarkastettu muun kuin Hyvösen toimesta. Tilinpäätöksissä ainoat muutokset edellisiin Hyvösen tarkastamiin versioihin liittyvät vaihto-omaisuuden muutettuihin arvoihin ja siitä aiheutuviin jaksotuksiin muissa tilinpäätöksen erissä. Tilinpäätösten numerot ovat olleet muilta osin täysin yhdenmukaiset verrattuna uusittuihin tilinpäätöksiin.

Hyvönen ei ole toimittanut pyydettyä tilintarkastusdokumentaatiota tilintarkastusvalvonnalle. Hyvösen antaman selvityksen mukaan K.A. Rasmussen Oy on nostanut häntä vastaan vahingonkorvauskanteen käräjäoikeudessa. Sen takia hän vastaa vain suppeasti kirjelmän muodossa tilintarkastusvalvonnan esittämään selvityspyyntöön.

Muut taustatiedot

HT, KHT Kari Hyvönen on 5.1.2023 tehnyt PRH:n tilintarkastusvalvonnalle ilmoituksen hänen HT- ja KHT-hyväksyntöjen lakkauttamiseksi 1.7.2023 alkaen. Tilintarkastusvalvonta on tehnyt 9.1.2023 päätöksen, jonka mukaan Hyvösen HT- ja KHT-hyväksynät on lakkautettu 1.7.2023 lukien.

Ratkaisu

Tilintarkastuslautakunta antaa Kari Hyvöselle varoituksen.

Perustelut

Suoritetut tilintarkastukset ja annetut tilintarkastuskertomukset

Kari Hyvönen on antanut K.A. Rasmussen Oy:n tilikausien 2019–2022 tilintarkastuksista vakiomuotoiset tilintarkastuskertomukset.

Tilintarkastuslaki ja hyvä tilintarkastustapa, dokumentaatiota koskeva säännöstö sekä tilintarkastajan velvollisuus esittää dokumentaatio valvovalle viranomaiselle

Suorittaessaan TTL 1 luvun 1 §:n 1 momentin 1) kohdassa ja 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettua lakisääteistä tilintarkastusta, on tilintarkastajan noudatettava ammattieettisiä periaatteita (TTL 4:1) ja hyvää tilintarkastustapaa (TTL 4:3). Tilintarkastajan on suoritettava tehtävänsä ammattitaitoisesti, rehellisesti, objektiivisesti ja ammatillinen kriittisyys säilyttäen sekä huolellisesti yleinen etu huomioon ottaen.

Hyvään tilintarkastustapaan kuuluu tarkastustyön dokumentointi. Kansainvälinen tilintarkastusstandardi ISA 230 (*Tilintarkastusdokumentaatio*) ohjeistaa yksityiskohtaisesti dokumentoinnin laatimista ja sisältöä sen varmistamiseksi, että tilintarkastusstandardissa ISA 200 määritellyt tilintarkastuksen yleiset tavoitteet saavutetaan. Tilintarkastusdokumentaation luonnetta ja tarkoitusta on määritellyt ISA 230 -standardin kappaleissa 2–3 sekä sen muotoa, sisältöä ja laajuutta standardin kappaleissa 8–11 ja niitä koskevassa standardin selittävässä ohjeistuksessa. Kansainvälisten tilintarkastusstandardien sisältämien keskeisten periaatteiden noudattamista pidetään vakiintuneesti osana tilintarkastuslaissa säädettyä hyvää tilintarkastustapaa.

TTL 4 luvun 12 §:n mukaan tilintarkastajan on järjestettävä toimintansa hyvän tilintarkastustavan mukaisesti toiminnan laajuus ja monimutkaisuus huomioon ottaen sekä kirjattava toimintatavat tämän varmistamiseksi. Toimintatapojen tulee sisältää riittävät periaatteet muun muassa toimeksiantoja koskevan aineiston toimeksiantokohtaisesta dokumentoinnista. TTL 4 luvun 4 §:n mukaan tilintarkastajan on säilytettävä lakisääteistä tilintarkastusta koskevaa toimeksiantoa koskevat asiakirjat vähintään kuusi vuotta.

TTL 8 luvun 1 §:n mukaan tilintarkastajan on salassapitosäännösten estämättä toimitettava tilintarkastusvalvonnalle ilman aiheetonta viivästystä sen pyytämät valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset avoimesti ja totuudenmukaisesti sekä muutoinkin avustettava valvonta-asian selvittämisessä. Tilintarkastusvalvonnalla on oikeus saada tilintarkastajalta valvonnan kannalta tarkoituksenmukaisessa muodossa kaikki valvonnan kannalta tarpeelliseksi katsomansa asiakirjat ja muut tallenteet.

Tilintarkastuslautakunnan käsittelyssä tehdyt havainnot

Tilintarkastuslautakunnan käytettävissä ei ole ollut Hyvösen tilintarkastusdokumentaatiota, joten hänen toimintansa arviointia ei voida perustaa siihen aineistoon, josta ilmeni, mitä tilintarkastustoimenpiteitä Hyvönen on tehnyt muun muassa vaihto-omaisuuden määrän ja arvostuksen osalta tilikausien 2019–2022 tilinpäätöksissä. Hyvösen antaman selvityksen ja muun käytettävissä olleen aineiston perusteella on ilmeistä, ettei Hyvönen ole kohdistanut riittävästi tilintarkastustoimenpiteitä vaihto-omaisuuden määrän ja sen arvostukseen tilinpäätöksissä 31.12.2019, 31.12.2020, 31.12.2021 ja 31.12.2022.

Tilintarkastuslautakunta katsoo, ettei se voi käytettävissä olleen puutteellisen aineiston perusteella kuitenkaan luotettavasti arvioida Hyvösen toimintaa K.A. Rasmussen Oy:n tilikausien 2019–2022 tilintarkastuksissa.

Tilintarkastuslautakunta toteaa, että Hyvönen on laiminlyömällä pyydetyn tilintarkastusdokumentaation esittämisen valvontaviranomaiselle toiminut asiassa tilintarkastuslain 8 luvun 1 §:n vastaisesti. Tämä laiminlyönti täyttää tilintarkastuslain 10 luvun 1 §:ssä säädetty seuraamuksen antamisen edellytykset.

Seuraamuksen määräämisessä huomioon otettavat seikat

Tilintarkastuslain 10 luvun 1 §:n mukaan huomautus on riittävä seuraamus, jos tilintarkastajan moitittava menettely on vähäinen, siihen liittyy lieventäviä asianhaaroja tai se on taloudellisesti vähämerkityksellinen. Jos edellä tarkoitettu menettely on sellainen, että huomautusta ei pidetä riittävänä seuraamuksena, tilintarkastuslautakunnan tulee antaa tilintarkastajalle varoitus. Lain 10 luvun 7 §:n mukaan seuraamuksesta päätettäessä on otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat seikat.

Tilintarkastuslautakunta on ottanut seuraamuksesta päättäessään huomioon kaikki asiaankuuluvat seikat, jotka on mainittu tilintarkastuslain 10 luvun 7 §:ssä.

Tilintarkastuslautakunta katsoo, että Hyvönen on vakavalla tavalla rikkonut tilintarkastuslaissa säädettyjä velvollisuuksia laiminlyödessään pyydetyn tilintarkastusdokumentaation toimittamisen tutkinta-asiassa valvontaviranomaiselle. Laiminlyönnin seurauksena tilintarkastusvalvonta eikä tilintarkastuslautakunta ole voinut arvioida Hyvösen toimintaa tutkinnan kohteena olevissa tilintarkastuksissa. Kyse ei ole ollut vähäisestä huolimattomuudesta, eikä Hyvösen menettelyyn liity hyväksyttävänä pidettäviä lieventäviä seikkoja. Tämän vuoksi huomautus ei ole riittävä seuraamus, vaan tilintarkastuslain 10 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan Hyvöselle on annettava varoitus.

Sovelletut säännökset

Tilintarkastuslaki (1141/2015) 1 luku 1 §, 4 luku 1 §, 3 §, 10 § ja 12 §, 7 luku 2 § ja 5 §, 8 luku 1 §, 10 luku 1 § ja 7 §.

Muutoksenhaku

Kari Hyvösellä on oikeus hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Päätöksen liitteenä on valitusosoitus.

Asian ratkaisseet tilintarkastuslautakunnan jäsenet

Pekka Timonen (puheenjohtaja), Ari Ahti (varapuheenjohtaja), Antti Fredriksson, Eeva-Lotta Kivelä, Pasi Päällysaho, Janne Ruohonen, Anders Tallberg, Heikki Wahlroos

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Tilintarkastuslautakunta

Pekka Timonen

Tilintarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Hannu Kuortti

Esittelijä

Tilintarkastusvalvonta

Liite

Valitusosoitus